

Igor Strawinsky: Oedipus Rex (1927)

Oratorische Oper in zwei Akten nach Sophokles

Text von Jean Cocteau, lateinische Übersetzung von J. Danielou [gekürzt]

Dramatis Personae:

Oedipus	Creo
Tiresias	Iocasta
Nuntius	Pastor
Chorus	

Actus I, Scena 1

Chorus

Kaedit nos pestis,
Theba peste moritur.
E peste serva nos,
E peste, qua Theba moritur.
Oedipus, adest pestis,
Kaedit nos pestis.
Oedipus, e peste serva nos!
Serva, Oedipus,
E peste libera urbem, Oedipus,
E peste, qua Theba moritur.
Urbem serva morientem,
Serva urbem, Oedipus,
Serva nos, e peste serva nos,
E peste, qua Theba moritur.

Oedipus

Liberi, vos liberabo,
Liberabo vos a peste.
Ego, clarissimus Oedipus,
Eg' Oedipus vos diligo.
Eg' Oedipus vos servabo.

Chorus

Serva nos *adhuc*,
Serva urbem, Oedipus,
Serva nos, clarissime Oedipus!
Quid fakiendum, Oedipus,
Ut liberemur?

Oedipus

Uxoris frater mittitur,
Oraculum *consultit*.
Deo mittitur Creo
Oraculum *consultit*,
Quid fakiendum *consultit*,
Creo ne *commoretur*.

Actus I, Scena 2

Creo

Respondit deus:
"Laium *ulkiski*,
Skelus *ulkiski*,
Reperire *peremptorem*.
Thebis *peremptor latet*,
Latet *peremptor regis*,
Reperire opus, reperire *istum*,
Istum reperire,
Luere Thebas,
Thebas a *labe* luere,
Kaedem regis *ulkiski*,
Regis Laii *perempti*.
Quem depelli deus iubet,
iubet deus *peremptorem depelli*.
Peste *infikit* Thebas."
Apollo dixit deus.

Actus I, Scena 3

Chorus

Delie, exspectamus,
Minerva, filia Iovis,
Diana in throno insidens,
Et tu, Phoebe, insignis *iaculator*,
Succurrite nobis!
Ut *praekeps ales* ruit malum
Et premitur *funere* funus
et corporibus corpora *inhumata*.
Expelle, *everte* in mare
Atrokem istum Martem,
Qui nos *urit inermes* dementer *ululans*.
Et tu, Bakke, cum *taeda* advola,
Advola nobis, urens *infamem* inter deos deum. –
Salve, Tiresia!
Homo clare, vates!
Dic nobis, quod monet deus,
Dic kito, sacrorum docte, dic!

Tiresias

Dikere non possum,
 Dikere non liket,
 Dikere *nefastum*, Oedipus, non possum.
 Dikere ne cogas, Cave, ne dicam.
 Clarissime Oedipus, takere *fas*!

Oedipus

Takiturnitas t' accusat: Tu peremptor!

Tiresias

Miserande, dico,
 Quod me accusas, dico.
 Dicam, quod dixit deus;
 Nullum dictum *kelabo*;
 Inter vos peremptor est.
 Apud vos peremptor est,
 Cum vobis, vobiscum est.
 Regis est rex peremptor.
 Rex *kekidit* Laium, rex *kekidit* regem,
 Deus regem accusat;
 Peremptor, peremptor rex!
Opus Thebis pelli, Thebis pelli regem.
 Rex *skelestus* urbem *foedat*,
 Rex peremptor regis est.

Actus II, Scena 1**Iocasta**

Nonn' *erubeskite*, reges,
 Clamare, *ululare* in *aegra* urbe
 Domesticis *altercationibus*?
 Nonn' *erubeskite* in *aegra* urbe clamare
 vestros domesticos clamores?
 Nonn' *erubeskite* *altercationibus*, reges?
 Coram omnibus clamare domesticos clamores,
 Clamar' in *aegra* urbe, reges,
 Nonn' *erubeskite*?
 Ne *probentur* oracula,
 Quae semper *mentiantur*!
 Oracula, oracula,
 Mentita sunt oracula.
 Cui rex, cui rex *interfikiendus* est?
Nato meo!
 Age, rex *peremptus* est,
 Laius in *trivio* mortuus.
 Cave, cave oracula!

Oedipus

Pavesco subito, Iocasta,
 Pavesco subito, maxime *pavesco*.
 Iocasta, audi:
Locuta es de *trivio*?

Ego senem *kekidi*,
 Cum Corintho *exkederem*,
 Kekidi in *trivio*,
 Kekidi, Iocasta, senem.
Pavor magnus, Iocasta, in me inest,
 In me inest subito.
 Volo *consulere*!
 Consulendum est, Iocasta,
 Volo videre pastorem.
Skeleris superest spectator.
 Volo consulere. Skiam!

Actus II, Scena 2**Nuntius**

Mortuus est Polybus.
 Senex mortuus Polybus.
 Polybus non *genitor* Oedipodis:
 A me keperat Polybus,
 Eg' *attuleram* regi.
Reppereram in monte puerum Oedipoda,
Derelictum in monte parvulum Oedipoda.
Foratum pedes,
Vulneratum pedes parvulum Oedipoda.
Attuleram pastori puerum Oedipoda.

Pastor

Oportebat takere, nunquam loqui.
Sane repperit parvulum Oedipoda.
 A patre, a matre in monte *derelictum*,
 Pedes *laqueis foratum*.
 Utinam ne dikeres!
 Hoc semper *kelandum*:
 Inventum esse in monte *derelictum* parvulum,
 Parvum Oedipoda in monte *derelictum*.
Oportebat takere, nunquam loqui.

Pastor et Nuntius

In monte *repertus est*, a matre *derelictus*,
 A matre *derelictum* in montibus *repperimus*.
 Laio Iocastaque *natus*!
Peremptor Laii parentis!
Coniux Iocastae parentis!
 Utinam ne dikeres!
Oportebat takere,
 Nunquam dikere istud:
 A Iocasta *derelictum* in monte *repertus est*.

Oedipus

Natus sum, quo *nefastum est*,
Concubui, cui *nefastum est*,
Kekidi, quem *nefastum est*.
 Lux facta est!

Actus II, Scena 3

Chorus

Mulier in vestibulo comas lakerare,
Claustris occludere fores,
Occludere, exclamare.
Et Oedipus irrumpere et pulsare, ululare.
Et ubi evellit claustra,
Suspensam mulierem omnes conspexerunt.
Et Oedipus praekeps ruens illam exsolvebat,
Illam collocabat et aureā fibulā, et avulsā fibulā
Oculos effodere, ater sanguis rigare.
Sanguis, ater sanguis rigabat,
Ater sanguis prosiliebat,
Et Oedipus exclamare et sese detestare,
Omnibus se ostendere.
Aspikite fores pandere,
spectaculum aspikite,
spectaculum omnium atrokissimum!

Ekke regem Oedípoda,
Foedissimum monstrum monstrat,
Foedissimam beluam.
Ellum, regem okkaekatum!
Rex parríkida, miser Oedipus,
Miser rex Oedipus,
Carminum coniecto
Adest. Ellum, regem Oedípoda!
Vale, Oedipus,
Te amabam,
te miseror.
Miser Oedipus,
Oculos tuos deploro.
Vale, Oedipus,
Miser Oedipus noster,
Te amabam, Oedipus.
Tibi valedico, Oedipus,
Tibi valedico.

adhuc: immer noch; wieder

aeger: krank; leidend

ales, itis f: Vogel

altercatio, onis f: Streit, Zank

ater: schwarz

atrox, ocis: grausam

attuleram: Plqpf. v. afferre: bringen

avulsus: weggerissen

belua: Untier

caedes, is f: Mord

carmen: Rätsel

cecidit: Perf. v. caedere, ermorden

celare: verbergen, verschweigen

claustrum: Riegel

collocare: hinbetten

coma: Haar

commorari: verweilen; säumen

concupere, concubui: schlafen mit

coniecto: Errater, Löser

coniux, iugis: Gatte/Gattin

consulere + Akk.: befragen; um Rat fragen

deplorare: beklagen

derelictus: verlassen

detestare: verfluchen

domesticus: häuslich, privat

ellum: sieh ihn!

effodere: ausstechen

erubescere: sich schämen

evellere: wegreißen

evertere: hinauswerfen

excedere + Abl.: wegfahren von

fas <est>: es ist heilig, geboten

fibula: Spange

foedare: beschmutzen, entweihen

foedus: hässlich

foratus: durchbohrt

fores, ium f: Tür

funus, eris n: Begräbnis

genitor, oris m: Vater

iaculator, oros m: Schütze

inermis: schutzlos

infamis: verhasst

inficere: anstecken

inhumatus: unbestattet

irrumpere: (her)einbrechen

labes, is f: Unheil

lacerare: zerreißen

laqueus: Riemen

latēre: verborgen sein

loqui, locutus sum: sprechen

luere: erlösen

miserandus: erbarmenswürdig

miserari: bemitleiden

natus: Sohn

nefastum <est>: es ist unheilig,

verboten

occaecatus: blind geworden

occludere: verschliessen

oportebat: es wäre nötig gewesen

opus <est>: es ist nötig; man muss

pandere: offenstehen

parricida: Vatermörder

pavescere: erschrecken

pavor, oris m: Furcht

peremptor, oris m: Mörder

peremptus: ermordet

praeceps, itis: herabstürzend

probare: bestätigen, bewahrheiten

prosilire: hervorspringen, spritzen

pulsare: klopfen, schlagen

reperire, repperi, repertum: finden

rigare: fliessen

sane: wirklich

scelus, eris n: Verbrechen

superesse: übrig sein, noch hier sein

suspensus: aufgehängt

taciturnitas, tatis f: Verschwiegenheit

taeda: Fackel

trivium: Weggabelung

ulcisci: rächen

ululare: heulen

urere: verbrennen; plagen

valedicere: Lebwohl sagen

vestibulum: Zimmer

vulneratus: verwundet